

Etsi juuresi ja löydä siipesi – kulttuuriperintökasvatusta kouluille

Keski-Suomen museon kulttuuriperintökasvatuksen tärkeä kohderyhmä ovat Keski-Suomen alueen koulut ja oppilaitokset. Museo tarjoaa tietoa, tekemistä ja elämyksiä näyttelyiden, opastusten, oppimateriaalien, työpajojen ja tapahtumien avulla. Päämääränä on herättää kiinnostusta ja harrastusta henkistä ja aineellista kulttuuriperintöä kohtaan. Museon kulttuuriperintökasvatusta kehitetään maakunnallisen saavutettavuuden periaatteella ja yhdessä eri yhteistyökumppanien kanssa.

Yhdessä enemmän

Keski-Suomen museo on yhdessä muiden jyvaskyläläismuseoiden kanssa ollut aktiivisesti kehittämässä Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kulttuuriopetussuunnitelma Kompassia, joka tukee uusien oppimisympäristöjen löytymistä sekä koulun ja kulttuurin välistä yhteistyötä.

Kompassin mukaisesti kaupungin kaikki viidennet luokat vierailevat vuosittain Keski-Suomen museossa. Vierailujen tavoitteena on tutustua historiaan ja kulttuuriperintöön museoympäristössä ja saada tietoa elämästä 1800-luvun lopun Jyväskylässä. Käynnit on suunniteltu yhteistyössä alakoulujen kulttuuriyhdysohjaajien kanssa. Ne on toteutettu näyttely- ja kuvasuunnistusten, opastusten, ristisanatehtävien ja draamatyöpajojen avulla. Vierailujen sisällöt tukevat viidennellä luokalla aloitettua historian opiskelua. Meneillään olevan museon uuden perusnäyttelyn pedagogisessa suunnittelussa huomioidaan koko maakunnan koulujen perusopetuksen opetussuunnitelmien tavoitteet.

Juuret ja Siivet Sitähän se on – kulttuuriperintöä!

Keski-Suomen alueen kouluilla ei aina ole mahdollisuutta vierailta museossa. Keski-Suomen museo onkin tuottanut oppimateriaalia myös verkkoon. Muun muassa toisen asteen opintojen tueksi museo suunnitteli ja toteutti valtakunnallisena ympäristökasvatushankkeena tarinallisen Juuret ja Siivet -verkko-oppimateriaalin. Sivuja työstettiin tiiviissä yhteistyössä Jyväskylän ammattiopiston opiskelijoiden kanssa. Pilottikurssit toteutettiin yhdessä matkailualan opiskelijoiden ja terveydenhoitoalan opiskelijoiden kanssa.

Pilottikurssin opiskelijoiden palautteet kurssista olivat innostavia ja sivuja kehitettiin edelleen palautteiden pohjalta. Opiskelijoiden mielestä sivut mahdollistivat mukavasti yhdessä tekemisen. Hauskaa oli se, ettei tarvinnut yksin purtaa. Tehtäviä oli heidän mielestään mukava tehdä myös siitä syystä, että niissä pääsi pohtimaan nimenomaan oman elämän asioita. Opettajan rooli koettiin tärkeäksi. Tämän vuoksi verkkomateriaalin opettajan ohjeistukseen on kiinnitetty erityisesti huomioita.

Mielenkiintoiseksi ja opiskeluja keventäväksi asiaksi opiskelijat kokivat oppimateriaalin tarinallisuuden. Juuret ja Siivet rakentuu tarinaan, jossa fiktiiviset hahmot Oona, Raisa ja Matias keskustelevat teemoista ja tekevät niihin liittyviä tehtäviä. Teemaosiot ovat seuraavat: Siellä on elämää (kulttuuriperintö ja sen vaaliminen), Missä olen? (kulttuuriympäristö ja sen vaaliminen) ja Kuka olen? (kulttuuriperintö ja identiteetti). Opiskelijat tekevät teema-alueiden tehtäviä ikään kuin yhdessä hahmojen kanssa. Lopuksi opiskelijat laativat tehtävien pohjalta tarinallisen Mun juuret ja siivet -verkkonäyttelyn. Se on matka jokaisen opiskelijan omaan kulttuuriperintöön.

Sivujen on tarkoitus tukea ammatillisen perustutkintojen kaikille yhteisiä opintoja, kuten taide ja kulttuuri, ympäristötieto ja kulttuurien tuntemus. Tavoitteena on nuorten kulttuuriperinnön lukutaidon vahvistaminen. Juuret ja Siivet -sivuja voivat vapaasti hyödyntää myös muut tahot omassa opetuksessaan. Oppimateriaalissa on mukana myös mediakasvatuksellinen näkökulma. Sivut ovat osa digitaalisen kulttuurin osallisuutta tarinan tukemana ja lisäävät nuorten tietoisuutta esimerkiksi tekijänoikeuksista ja yksityisyydensuojasta.

Mukavaa oli huomata, että kulttuuriperintö osoittautui opiskelijoiden mielestä ihan normaaliksi asiaksi, ei se ollutkaan mikään superhieno tai vaikea juttu!

Tuula Vuolio-Vallenius

Kirjoittaja työskentelee museolehtorina Keski-Suomen museossa, jossa museolehtorin vastuualueeseen kuuluu museokasvatus, yleisötyö ja tiedotus. Museokasvatus nähdään Keski-Suomen museossa kulttuuriperintökasvatuksena, jonka painopistealueena on kulttuuriympäristökasvatus. Museokasvatus on osa museon yleisötyötä, jonka pääasiallisena tarkoituksena on lisätä kulttuuriperintöön liittyvän sisällön saavutettavuutta.

Lue lisää:

[Juuret ja Siivet -verkko-oppimateriaali](#)

Lähetä palautetta kirjoittajalle: tuula.vuolio-vallenius@jkl.fi

Pääkuvassa Oona, Raisa ja Matias astumassa sisään museon mielenkiintoiseen maailmaan. Toisessa kuvassa Raisa, Oona ja Matias kahvin ääressä pohdiskelemassa Juuret ja Siivet tehtäviä. Kuvien grafiikka Maria Kallio (Jupu). Kirjoittajakuva: Anna Muittari.

Keski-Suomen museon artikkeli on osa Ruusupuiston alueen toimijoiden yhteistyötä. Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunnan, Koulutuksen tutkimuslaitoksen ja avoimen yliopiston lisäksi alueella toimivat Keski-Suomen museo sekä Alvar Aalto-museo. Lue lisää yhteistyöstä ja Ruusupuistosta pääsivun [Esittely](#)-linkin takaa.